

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny felvételük's pontosan közöltetik.

Közelgő a 2ik félév's egyszersmind medárdnapi pesti sokadalom, sietünk t. Olvasóinkat lapjaink további megrendelésire figyelmeztetni. Mind a 'Jelenkor' mind 'Társalkodó' külseje az eddigi marad's hogy belső érdekeket lehetőségig emelhessek, valamint megvethető-sági gyors és pontos tudósításokról gondoskodtunk, úgy az iránt is észszerűleg intézkedtünk, hogy beállott 'országgyűlésünkről' hiteles és lehetőségig terjedelmes híreket minél gyorsabban közölhesünk. Ez okból szükségesnek láttuk egyszersmind, hogy lapjainkból júliustól hetenkint, az eddigi 3 iv helyett, rendszeren 'négy' ivet adandunk, mihez képest az előfizetési árt egyenlőre tesszük hazánk többi politikai lapjával. F. évi július 1sejétől tehát a 'Jelenkor és Társalkodó' előfizetési díja 'félévre' postán's helyben boríték alatt 'hat' forint, Budapesten boríték nélkül's házhoz küldve 'öt' forint pengőben; a 'Társalkodó' magáé borítékosan 3 fr. borítékalanul 2 fr. A megrendelést lehetőségig gyorsítottatni kérjük, hogy a nyomtatandó példányok számához kívántatókról jó előre intézkedhesünk.

A Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: Nádorunk és a Felségek érkezése Pozsonyba; kinevezés; névmagyarítás; pestvárosi új tisztkar hátralevő része. Mély számoló tanítványom IV. gr. Széchenyi-Istvánról; budapesti napló, irodalmi ujdonságok; színházi krónika; figyelmeztetés a gazd. egyesület pályakérdésére; Veszprémmegyei közgyűlés; bácsodrogai követutasítás; sárosmegyei tisztújítás utóhangjai; halálozások.

Széria: mozgalmak és készülétek az új választáshoz. Spanyolország: Cortestanácsi ülések; az özvegy királyné névnapja; könyvfoglalás.

Anglia: Peel nyilatkozata a spanyol királyné férjválasztásáról; udvari hírek; lahorei's chinai császári ajándékok.

Franciaország: Napoleon halálmájának gyászünnepélye; szerencsétlenség a párisi bástyaépítésnél.

Értesítő. —

Magyarország és Erdély

Főhg. Nádorunk ő fens. f. hó 17. délutáni egy óra tájban érkezett Pozsonyba országgyűlésünk hajóját már tizenegyed izben kormányzandó. Fels. Urunk és Asszonyunk Metternich hg. Kolowrat gr. 's egyéb magas körttesek kíséretében Bécs nevű gőzözön teendik utjokat Pozsonyba 18kn.

Ő cs. 's ap. kir. fős. Kragujevich István pakráczí görög n. e. püspököt dalmatörzsi és isztriai g. n. e. püspökké nevezni legk. méltóztatott.

Névmagyarítás. Ő cs. 's ap. k. fős. Schmidt Róbert veszprémi sóellenőr vezetéknévét Kovács-ra változtatni legkegy. méltóztatott megengedni.

Halálozás. F. é. mart. 17iken szenderült jobb életre Hajdu-Dorogon néhai ns Volosinovszky Dániel ur, hajdukerületi főjegyző 's tbiró, a h. dorogi g. e. egyház főgondnoka, tudóvészben 35d. éves korában, kit is 7 éven általi hivatalos pályáján csüggedetlen szorgalmu munkássága, a feladatok megoldása körül kitüntetett lángelméje, rendíthetetlen igazságszeretete's kitűnő nemes erényei által szerzett érdemei, mint szinte őszinte barátsága's nyájás társalgása kerületünk elsőb rendű csillagai közé méltán avatának; kinek jellemét minden jóra törekvő követési példaul méltán tüze ki magának, kihez hasonló miveltségűt találhatni kerületünkben a feladatok legnehezebbike. Nyugodjanak a jó keresztyének, igazságű birónak's legjobb emberbarátnak *hamvai békével!*

Palotán folyó hó 6kn szenderült jobb létre Horváth János veszprémmegyei táblabíró's a mélt. Zichy család levéltárnoka munkás élete 73. évében. Tudományos műveltségén tul, szelidség, józanság, baj's inséggel küzdő embertársain tettleges segítés különösen jellemzők; mellyért a jótéteményt méltányolni nem tudók miatt még agg napjaiban is több nyugtalan órát kelle túrnie. —

Pest. A' f. é. május 17. és 18án folytatott tisztújítás után, választó-polgárokká lettek még: Rozmanith Antal, Robicsék József, Horváth Ferencz, Lika Anasztáz és Pertinger Ignác; szószólóvá ujlag megválasztott Staffenberger István; főtitkviselőkké választották, jelesül polgármesterré: Szepessy Ferencz; főbíróvá: Tretter György (követési távolléte alatt Szász Mátyás ur helyettese), kapitánnyá: Szekrényesi Endre (számos év óta szorgalmas levelezők még külföldi utjaiból is); alpolgármesterré: Rottenbiller Leopold; új tanácsnokokká: Koller Ferencz, Kálóczy Károly, Neumayer Tivadar, Alkér Antal és Holovics Boldizsár; adószedő: Lechner János; ellenőr: Kiss Károly; gyámátya: Vindhager Károly; algyámátya: Reiter Ferdinánd; kórház-gondnok: Horváth Sándor; ellenőr: Felső Ferencz; telekhivatali ellenőr: Muzsik János; városgazda: Hübel József; algazda: Vogl Károly; főalkapitány: Hummel József; 2ik: Pfeifer Lőrincz; főjegyző (tanács): Kacsóvics Lajos; aljegyző: Jordán Birák; (tanács); Békefy Miklós (törvényszéki); al-

levéltárnok: Szén József; irnokok: Volf János's Cretier Rudolf; járulnokok: Melly János, Kerschbaum Rudolf, Veninger József és Monaszterly Sándor; díjas gyakornokok: Szeidl Ignác és Czigler Ferdinand. — Kir. biztos ur május 17ke estéjén egy nagyszerű fályás zenével tiszteltetett meg, mellynél 100 díszruhás polgár volta's szövétnekívő. Május 18án a tisztválasztást a' redout-teremben egy 350 teritékű nagy ebéd fejezé-be, mellynél az éljenzés's mozsárrobaj sokasága az egész ünnepélyt egy még itt alig élvezetté varázslá. Május 19én ő nmlga a' tisztujtást egy kitűnő jelességű beszéddel zárvánbe, Pozsonyba utazott.

Mély számoló tanítványom.

IV.

Stadium című munkámban én már 1831ben [mert ekkor iratott az, bizonyos okoknál fogva azonban csak 1833ban láthatott világot] tüzem a' teendők sorában ki, az országgyűlési és házi pénztári költségek a' nemesség által aránylag viselésének köteleességben járó voltát. 'S miután legalább tudomásom szerint senki előttem olly világosan's kereken nem mondá véleményét a' teherhordás e' neméről ki, mint én, azt hiszem, ha érdem: a' káros elöitételek megtámadásában legelsőül lépni fel, akkor az érdem az adó kérdését tekintve személyemet illeti.

Ámde azért, mert szükségesnek véltem kengyel-futóként, a' mint a' pesti hírlap szerkesztője 247dik számu lapjában igen jól nevezi azon eszmesurlódást, mellynek Lamartine szerint meg kell előznie a' törvényalkotást, csak hogy a' pesti hírlap szerkesztője — közbevetőleg legyen mondva — roppant sokoldalúságánál fogva a' szerény (?) újságíró mellett a' politikai agitator, szónok, legislator és korbácsnok nem annyira érnék meg ez mint kengelyszíjjal sujtó éppen nem szerény szerepét is, egy kaptára huzva viseli, miről azonban később; — ámde azért, mondom, mert szükségesnek véltem kengyel-futóként systemám egy egész egybefüggő vázák könyv által közre bocsátani: azért még sem tartam tanácsosnak, az adó ügye mellett mindaddig sokat szólnom sőt agitálnom, míg jobban's jobban nem érnék meg ez ügy; nem tartám pedig tanácsosnak azért, mert lehetlen volt észre nem vennem, vagy inkább: szem elől bocsátnom, mennyire fázának az adótul Magyarországnak a' törvényhozásba avatkozható legtöbb lakosa, és ekkép anyatéjjel belé csepegtetett semmire fizetni, vagy sok esetben szabatosabban mondva: semmire előlegezni nem akaró előitéleténél és általában maga hasznát nem látó felfogásánál fogva, milly csínyán kellene vele bálni még azoknak is, kik nemcsak másokra ráparancsolják a' teherhordást, mint a' mostani agitatorok nagyobb része teszi, de magok is tetemesen meg lenének rakva, mint például én, hogy ezen lehető legfőbb életkérdés, politikánk alphája-omegája ne csak zátönyra ne kerüljön, sőt hajótörést szenvedjen, de a' nélkül hogy ad calendas graecas utasítatnék, míg ideje van, többséget nyerjen, és ez által önámítás nélkül meg legyen elvégre a' köz polgári lét azon sarkalata vetve, és pedig általunk és nem nélkülünk magas hatalmak beleavatkozása következtében, melly sarkalat ha nem létezik, bármily fényben ragyogjon is nép, itas mámorátul nagyokra hevítve, soha nemzeti egészség áldását ismerni nem fogja; nemzeti egészség nélkül pedig köz megelégedés, közboldogság's valódi dicsőség, mindannyi hiú ábránd.

És így lön, hogy eddigi mondatim-, iratim- és cselekedetimbem, az adó dolgát tekintve, soha nem estem, mint a' német mondja, vagy éppen 'rogytam' kapustul a'

háza, de hosszú évek során keresztül napról napra egy lépéssel közelebb iparkodtam azon axioma kifejtéséhez járulni, hogy bizony halenni akarunk, csak ugy lehetünk, ha egy váll sincs a' tág haza terén felmentve, vagy inkább, kitiltva a' közteher viselésének becsületéből; melly axioma azonban, ha Isten képében meg nem akarjuk tagadni a' valót, a' magyar legislatorok (!!!), Csengert, Tyukodot et Co természetesen ide érte, sokkal nagyobb részénél nemcsak axioma, de olly annyira egybebolylult csomó, mikép meg kell ismernünk — ha éretlen velejű tanulókként magunkat mystificálni's másokat boszantani nem akarunk — hogy azt bizony egyedül vagy valami Nagy Sándor-féle pallos fogja vághatni ketté, vagy az emberi természet litkaiba leereszkedő méltánylat oldhatja csak fel, de semmi esetre felszínes viszketes, indiscret korbácsolás's efféle p. hirlapi ingrediens.

Tizenegy éve, hogy a' budapesti lánczhid eszméje megfoganszott, 's mint most többé nem titok, nem egy hid de azon elvnek kivívása végett, hogy új kellemért új terhet venni törvényesen vállra, nemcsak csorbát nem út a' salakjaiból kitisztult polgári szabadságon, de egyedül illy szabad cselekvés gyakorolhatása által válhatik az ember valódilag szabadá. Milly szerencse, hogy e' kis kezdetet is, mielőtt nagy nehezen életbe lépett, nem korbácsolták agyon. Az egészre nézve egyebiránt e' kis diadal ugyan nem volt fényes, de tán éppen azért, mert nem volt fényes, egy kis itt ottani pletykázást kivéve, nem is szült visszahatást's legalább annyiban még is bizonyos aerát alkotott, hogy számtalan magyar, ki azelőtt illyest fel nem fogott, felfogni kezdé, mintha a' 'szabadság' az Istennek ezen legszebb ajándéka még is valami más volna, mint 'teher-nem-hordás' és ekkép félig meddig — o ne csaljuk magunkat — 'here' lét. 'S másoknak, hatalmasabbaknak, mélyebben látóknak hozzájárulásával, mint nemkülönben saját becsületes megnemszünő hangyamunkám után napról napra és annyira érne kezdett a' nem lármával, korbács-csal és anathemákkal ugyan, de a' leggyöngédebb anyai gonddal ápoltt ügy, hogy a' teherhordási eszmétől úgy szólván senki többé nem irtóztott már, és még azon osztály sem lát s z o t t ellene érezni nagy idegenkedést, melly a' dolognak csak említését is kevéssel azelőtt a' köz neheztelés legnyilvánosb symptomájával fogadta. Kimondhatlan szép remények közt viradt ránk ez alatt azon időszak, mellyben a' kormány arrul meggyőződén, hogy mi vérukn zománczának kettétörése nélkül csak magyarok és csak alkotványos magyarok lehetünk, elvégre kitűzé az alkotványos haladás zászlóját, és ez által azon hiedelemre jogosíta fel, hogy bizonyos érdekinkről egymást felvilágosítva, karöltve és vállvetve fogunk régi pangásinkból kiemelkedni; ott a' kormány részéről segédkezet nyervén, hol magunkra hagyatva nem bírnánk elégséges erővel, a' nehézségekkel megvívhatni; ott viszont, mint hű polgárokhoz illik, saját erőnk egy egy czélra pontosítván össze, hol megint a' kormány nem haladhatna támaszunk nélkül jól. És ekkép én legalább, 's velem együtt tudom nem egy, mi azon édes hitben élünk jó idő óta, hogy vérukn napról napra nagyobb érettsége következtében sok egyéb hasznossal már az adó dolgát is annak visszalökési veszélye nélkül életbe léptetni lehetne, mikor egyszerre feltűnt egünkön a' p. hirlapi üstökös, és mindennek neki: hű bele Balázs módra az adó dolgát is, mellyet én és velem együtt számos bak sokat fizeten dők nem mertünk még és olly formákba életbe léptetni, mint az, nemzetalakulási tekintetben leginkább inyünk szerinti lett volna; az adó dolgát is,

mondok, apródai, és mi e' kérdés körül kellő tekintetbe veendő, semmit vagy igen keveset fizetendő korbácsnokai által munkába véteté; mi természet szerint nagy és megsemmisítő, vagy legalább messze hátralévő reactiót volt kénytelen szülni, a' mit a' p. hirlap szerkesztőjének, mint ígérkezett chronológiai historiographusnak, és ekkép magát illyesnek érzőnek tudnia 's így előre kellett volna látnia; mert az sehol jó vagy legalább erőszak-nélküli következtetést nem szült — mi pedig jó és erőszak-nélküli következmények után sóvárogunk — ha az igen keveset vagy semmit nem fizetendők szerfelett generose rendelkezettek a' sokat fizetendők erszényeiről.

Ugyan ki nem emlékezik gróf Dössewffy Aurel azon talpraesett cikkére, melyben az adó elbuktatása iránt, és mint a' tapasztalás mutatja, méltán érzett aggodalmi közt mesterileg pellengérré állítá az adónak mind azon elrontóit, kik részint személyességeikkel, részint az adóhoz édesgetni akaró terrorismusukkal és ahhoz kötött egyéb ideológiáikkal valóban löböt ártottak az ügynek, mint azt aztán magyar példabeszédeként „több ezer böles egy hamar rendbe tudná hozni.“

Elég az, hogy az újabbkori 's a' házakba kapus-tul berogyó p. hirlapi statusbölcnek Pandora szelen-czéből kibőzölögve szinte minden vagy legalább igen sok száj annak minden árnyéklatokbani kimondására lett mozgásba tételve, hogy az, ki a' p. hirlapi pártnak nézete és parancsa szerint rögtön nem nyilatkozik az adó mellé, nemcsak nem hazafi, sőt egyenesen hazaáruló.

Fagyos, vagy inkább: forró vízzel leöntve érzem is magamat, mikor ezen betanított vagy tán — 's ez is meglehet — csak könnyelműen felfogott eszmét minden demokratikai meg nem emésztett kinövésivel együtt valódi cholera-ként nemcsak mintha contagium, de epidemia által is csak rövid idő alatt oly általános kiterjedésre kapni tapasztaltam. 'S nem azért éledelem a' leforrás ezen irigylésre méltó örömet teljes mértékben, mintha a' p. hirlap szerkesztőjének igen lovagias csürcsavarása szerint „rám nőtt volna a' meg nem emésztett gondolat“ 's ekkép vonakodnám a' házi pénztárban lévő teher politikámnak — ha így magyarázhatnám magamat — végkikötője; hanem azért epedtem mély keservbe süllyesztve, mert világosan állott előttem a' magyar kifejtés üterét régóta tapintgatva — és azt hiszem jobban felfogva, mint azt a' p. hirlap szerkesztőjével együtt honunk vérmes gyógyászai meg nem szünnő helykérdéseik dacára tevék — hogy illy dosist egyszerre és illy alakban és illy gyógyászoktul nyújtva, a' magyar törvényhozó testnek nagyobb része nem fogna még megbírni, és e' szerint meg ha per fas et nefas valami mód többséget nyer is az eszme a' vármegyéknel, az éppen ott okvetlen bekövetkező reactiók és ezzel egybekötött revocatiók következtében az országgyűlésen dülne az repudiálva el, és ehhez képest nemcsak nem közelitén a' legsürgetőbb életkérdésnek ámitás és visszahatás nélküli kifejtéséhez, de éppen ellenkezőleg távolabb esünk attul.

Nem is volt ekkép nyugtom, 's erősen fellevéem magamban, mindent elkövetni, mi csak tőlem telik, hogy az ügy megmentése végett az adó dolgát legalább addig is más alakban hoznók fel, míg le nem volna csilapítva a' bösz, és ekkép legalább két csatával vívnók ki azt, mit a' civium ardor' nélkül alkalmasint egy győzelemmel nyerénk vala el; ámde e' vágygyal csakhamar felhagytam, 's tudja Isten nem könnyelműleg vagy mert nézetemben tétoztam volna, hanem mert szinte minden elvbarátim sőt szövetségesim fel nem fogván a' dolog elmérgesült voltát, annyira oszták e' köz fascinatit, miszerint t. i. az adó dolgát coute que coute csak a' házi pénztár egy részének átvétele formájában kell szőnyegre hozni, vagy sehogy sem, hogy izolálva érezvén magamat tanácsosnak tartám; vagy inkább nem maradt egyebem hátra, mint hallgatni és bevárni az ügyetlenül kezelt és az új hazaboldogító felekezet által csőkönnyűsége korbácsolt dolog lefolyását, 's pedig annál kevésbé maradt választásomra valami egyéb hátra hallgatásnál — és itt különös figyelemért esedezem — mert a' haladó pártnak nem egy notabilitása kétségem eloszlatása végett egyszerűleg csak azt választotta, vagy inkább fascinatit a' zallal tetézte, hogy ha nem hagyom is helyben a' modort, miután elvben egyetértek, legalább ne ellenzeném a' megkezdett munkát és ne rontanám meg az ügyet! Mihez képest, nehogy az ügyet megromtsam — mert ennyit nem akartam lelkemre venni, jóllehet megvallom, igen furcsán esett, az adó dolgából azon ürügy alatt, hogy

azon, ne rontsák, éppen ollyasok által kitéltatnom, kik eddigelé legalább nagy építőmesterek jeleit nem igen adák — mindaddig hallgattam is, míg az nem velünk sem általunk, hanem nélkülünk sőt ellenünk, nemcsak elhibázva sőt annyira megromtva nem lett, mikép ezáltal valóban nem igen tudhatni, mik és kik fognák azt rendbe hozni ismét? mert hiszen hogy elesett az adó, az nem elcsüggesztő szerencsétlenség, mivel nemzet-átalakulási küzdelesekben oly fontos kérdések, mint az adói, nem igen szoktak egyszerre megoldatni; ámde azért búsonghat minden magyar, kinek hona drága, felette méltán, hogy azon viszketeget és erőltetés által, mellyel az adó dolga szőnyegre hozatott és mellyel kezeltetett, nemcsak elejté, de fájdalom a' nagyobb rész-nél (!) a' legkisebb és leghasznosb teherhordás elleni régi odiumba süllyeszté azt, miszerint az ügy nem egyedül el-de hátraesett, mit gyakorlati politikában ki nem képes megkülönböztetni, bizony csak oly költői statusember vagy rabulista politikus az, mint a' p. hirlap szerkesztője, ki szünet nélkül óriási általánosságokban kalandozván, nem bír egyéb magnestüvel, mint az idő folyamával, a' 'kor kívánatával' és efféle hatás-szerzésre igen jól számított sentenciákkal, mikkel eddigelé sokat csillogott ugyan, de minden kiábrándult embernek okvetlen csak nauseát okozott, 's miket ad libitum csürni csavarni lehet, ugy hogy bármit műveljen is a' p. hirlap szerkesztője, bár forduljon balra, bár jobbra, azt mindig saját iránylúje t. i. az idő folyama, a' 'kor kívánata' és efféle, merre éppen kedve csosszan vagy merre őt a' pillanat heve ragadja' szerint fogja eszközölni, és ekkép magával mindig ugyancsak legnagyobb következtetésben is fog maradni — felszínes apródjai előtt. Mi igen ildomos vagy eszélyes.

És lehető rövid szavakkal im ez, mit apológiául felhozni bátorokdám a' p. hirlap szerkesztőjének azon elménczésére, hogy ugyan miért valék az adó dolgában kénytelen a' post festa sacerdos' szerepét átvenni.

Mi pedig a' p. hirlap szerkesztőjének mély számoló tehetségét illeti, azt éppen részletes elemzésbe akartam venni, midőn e' munkát 247dik sz. lapjában előforduló vezércikkre által felette udvariasan elősegíteni sziveskedett, melly által új bizonyosságát adá azon rég elismert 's most legközelebbiről E. Girardin által diadalmasan kimutatott ténynek, hogy elvégre nincs polgári szerkezet, nincs álladalom, nincs alkotvány, melly a' journalisticának, gutta cavat lapidem' hatása által előbb utóbb minden kötelekiből kibontva és ekkép a' legnagyobb zavarba süllyesztve ne lenne, ha — és e' körül forog a' dolog — a' journalistica nem létezik egyes de egyszersmind életgyakorlati és loyális kezek közt. Miről azonban legközelebbiről.

Gróf Széchenyi István.

Budapesti napló. E' napokban egy dohányárus bolba vetődvén, a' mérőserpenyűben hust láttam; e' látványon nem ütköztem meg; mert gondolám: vagy az assimilatio eszméjét veszik gyakorlatba, vagy valamelyik husáros lelkiismeretét fontolgatják. Ez utóbbi történt 's így előre tudhatjuk hogy az könnyűnek találtatott, mivel a' két fontnak mért husból valóságos tiz lat hijányzott! Ide commentár nem kell, ez száraz tény, mit beis tudunk bizonyítani. De mivel az a' számtan jó dolog, kísértünk meg kifejteti az illy harácsolások napi eredményét. Pesten naponkint mintegy 240 mázsa húst mérnek ki, ha minden font öt lat hijával adatnék, egy mázsán tizenöt 's 2³/₄ font lenne az erőszakolt nyereség, mi napjában harminczhét mázsa 's negyven font martalékat adna, 's ez mostani husár szerint 862 for. 40 krt lenne, egész évre pedig 2,642,273 fr. 20 krt. Ne keseredjünk azonban el a' család e' szinte nem mindennapi példáján, mert aprólékos (?) adakozásokon kívül, mint mondják, a' szegény mézszárosakretenetes adót fizetnek! Mult héten egy nő hónapos-lakójával többszöri viszátkodás után némileg hevesen, de minden alap nélkül összezerrenvén, ennek a' szobát felmondja; ez hátralevő tartozását lefizeti 's irományt — szerinte nyugtatóványt — terjeszt annak elébe, aláíratandásul; az alig írástudó nő nevé nyugodtan aláírja 's négy nap mulva bíróság elé idéztetik háromszáz for. adósságért, 's hogy ezen summát említett iromány tartalma szerint lakójától kölcsön vette föl, arra, mint szinte a' pénz-leszámolás bizonyítására is egy jó lelkű izraelita ajánkozik. Korunkban politikával foglalkozik kiki, a' nélkül azonban — 's ezt bizvást állithatjuk — hogy a' nagyobb rész elég tárgyavatottsággal 's higgadt kedélyvel bírna, nem mondjuk itéletet hozni, de csak beszélni is politikai dolgokról vagy a' szélesen terjedő politika csupán egyetlen agáról is. Ezen divat 's felületesség szépeink-nél is honosul már. Nem vagyunk oly szűkkeblűek,

hogy a' szépnemet csupán házkörre szorítók — bár megvalljuk, hogy legdicsebb hivatása hölgynek a' ház belügyei rendezése 's azt is hisszük, mikép szép feladatának teljesítése elég munkát, de oly kedves fáradságot is okoz, mellynek a' családi csöndes boldogság legfőbb jútalma — nem vagyunk mondok szűkkeblűek, sőt forrón ohajtjuk: vajha minden magyar hölgy, házgondjaitól üres idejét, a' magyar irodalom gyümölcszeizelésire egész buzgalommal fordítná: de fájlunkunknak, midőn a' teremtés remekei politika ügyében oly ferdén nyilatkoznak, hogy ez által magokat nevelés színpadára állítják. Pedig nincs kinosabb érzés, mint sajnálni és szánni azokat, kiket különben tisztelni volnánk hajlandók. Könnyű a' Honderü v. Regelő hasábjairól egypár epedést, ohajtozást kiirni v. kiírati 's azt betanulván elszavalni: hanem okosan politizálni! ehhez már egy kissé több kell. — Mult szerdán este kir. biztos ur nmlga fáklás zenével tisztelteték meg. Német színházból kijuttek ugyanis özön-nép tolongó árjaitól környeztetve zene által kísérteték zöldbfa-utczai szállására, hol darabidőig a' mellékutczákat is fuladásig ellepte sokaságnak kedves élvezetet nyújtottak a' tisztelő zene válogatott darabjai. Mi öszintén ohajtjuk, legyen ezen tisztelet állandó 's meglegélés szép jele, legyen méltó ünnep minden igazságot kereső ügyefogyott keblében a' f. h. 17iki nevezetes nap, és a' nyilvánított örömet 's meglegélést a' következmény soha ne hiúsítsa meg hanem nőtten-növessze. — A' vegytan alapvonalai, dr. Sadebeck után fordítá, több érdekes jegyzettel, magyar, német, diák és német, magyar, diák vegyműszótárral bővíté Károlyi Sámuel. 15 iv, fűzve 30 kr. pğöben; kapható a' Zöldfautcza 276. szám alatt, az udvaron balszögleten 's t. Bugát Pál egyetemi tanár urnál. Ez, 's az e' napokban megjelent 's ezzel némileg rokonmunka irodalmunkban eddig még nem vala látható, Károlyi Sándor ur t. i. a' „Vegytan alapvonalai“ Sadebeck után, Mihálka Antal orvos ur pedig „A' jegecizme e-leme“ czim alatt a' krystallographiát Rose Gusztáv jeles munkája szerint magyarul adták ki. Valóban örvendetes, hogy nyelvünk a' tudományok ez ágában is kezd már műveltetni; az ezekben előforduló számos műszó képezetése szerfölött nehéz feladat az ösvényt nyitónak 's e' körülmény mind a' két fordító ur érdemét tetemesen növeli, noha némelly garabonczás alak szavaiknak nem merünk igérni halhatlanságot legvérmesb reményünk mellett is. De jégtörésnél nincs az másképen. Vajha ezen 's az ásványtan egyéb ágabeli műszavakat a' több oldalú hányatás 's tartós használat a' dolgok természetéhez 's nyelvünk szelleméhez képest kellően mivelné ki. A' munkához tartozó idomábrák a' jegecizmében 13 könyvmatu táblán Rose nyomán híven 's igen érthetően rajzoltatvák. Hiszük, hogy e' 2 munkát nemcsak az első évi orvos és gyógyszerész, hanem a' bányászakademiai növendékek, sőt a' természetbuvárok is kedves jelenetül veendik és sietendnek azt maguknak megszerezni. — Május vége felé közelít már, 's alig volt egy két napunk, melly a' tavasz e' különben legszebb hónapjának igazán megfelelt volna; az idő jobbadán esős volt, 's e' mellett oly hűvös, hogy sok házban a' fűtést ujonnan meg kelle kezdeni. — Budán e' napokban a' casino komornoka főbe lötte magát. — Játékszini krónika: nemzeti színpadunkon f. hó 12kén bérszünneteladaték a' vakok pesti intézete javára „Bájtal“ dalj. 2 felv., Lutzer Jenny Adina szerepében mint vendég sziveskedett föllépni és szokott lelkesüléssel fogadtatott; előadás után egy vak lányka csinos magyar üdvözlő beszéd mellett röpkönyksorozat nyújtott a' derék művésznőnek; nézők nem sokan, ámbar most már jótékonyág is járult a' gyönyörű élvezethez; 13kán „Paris éjjel“ drama 5 felv.; 14kén bérszünnettel „Ördög Róbert“ dalj. 5 felv., egészen magyarul, Lutzer Jenny, Mochonoky Amália és Havy mint vendégek; Lutzer J. a' magyar szöveget oly hibátlanul 's érthetőleg éneklé, mikép azt még egy született magyar primadonnától sem hallottuk; nézők nagy számmal; 15kén „Templarius“ dalj. első felvonása és „Ördög Róbert“ dalj. 3 és 4dik felvonása; Lutzer Jenny mind a' kettőben működött 's ezuttal nemzeti színpadunkon utólszor lépett föl szünni nem akaró tapsözön közt; 16kán „Paul Jones“ drama 5 felv.; 17dikén először „Két lakatos“ drama 5 felvon.; Pyat után francziából ford. Egressy B.; e' drama majd tizenegyig tartott, ámbar különben is főleg az első két felvonás, eléggé untató 's alkalmasint nem fog többé színpadunkra kerülni; higység elszinészink, hogy illy becsü eredeti színműveink elég nagy számmal vannak; miért nem tanulnak tehát inkább ezek közül egyet kettőt, miután közép-

szerü eredeti színű mindenestre inkább megérdemi a' betanulási fáradságot, mint az illy gyöngye külföldi portéka: 18án „Szeretelné v. meghalni' vigj. 1 felvon, és „Földszin és Lebu' vigj. 1 felv., közben a' Vörösmarty Szózatára készült pályamelodiák énekeltettek.

(Figyelmztetés). Közéledvén a' m. gazdasági egyesület jövő június 3kán 's folytatva 5kén d. e. 10 órakor a' n. casino teremében tartandó nyári közgyűlése, midőn a' t. közönségnek szives megjelenése ujonan kéretik, egyszersmind az illető hazafiak figyelmeztetnek az egyesület által mult évben kihirdetett illy pályakérdésre: *Mellyek a' hazánkban tenyészett szarvasmarhafajok? mellyek az elaljasodásának okai? mikép lehetne azokat, főleg az adózó néposztály érdekében erő, tejelés, és hizékonyság tekintetéből javítani és nemesíteni? mellyek tenyészésük fölveit? 's végre melly fajok volnának külföldről e' czélra behozandók?* mellyre a' névrajtő jeligés levelökkel ellátott feleletek jövő június hónap 4keig fogadtatnak el a' titoknoki hivatalban (Borz-utca 219 sz. a. Boronkay féle ház emeletében). Kelt Pesten maj. 15én 1843. K a c s k o v i c s Lajos egyes. titoknok

Veszprém május 3án. Közgyűlésünk nevezetesb tárgyai követutasító választmányunk még vizsgálatlanul hátralevő jelentése 's néhány törvényhatósági levél valának, melly utóbbiak mint az utasításokban már érdekeltek jobbra tudomással vétettek, míg az elsőben néhány pont érdekes vitára szolgált anyagul. Ugy látzik, a' febr. 6kai adóbuktatási demonstratio utasítás-készítő választmányunkat is tetemesen megrázá, mert még akkor 50 's néhány előleg benyújtott pontjai után fontolva bár de még is haladónak — most a' nem adó-zunk roppant majoritásától megremülve (mert hisz egyéb okot nem is képzelhetni) vágatva hátrálónak tetszék. Pesttől Fiumeig akar vasutat választmányunk is, de statustkölségen 's midőn H. tb. az előleges munkálatokat kincstári, a' vasutat pedig országos költségen javaslató tetetni, B. M. eltöré a' pálcát fölötte — előterjesztvén hogy a' magyar már többször is képzelt magának e' vagy ama tanácslott iparág e' vagy ama megpendült korszerű eszméből aranyhegyeket 's mint a' tapasztalás megmutatta, lángja csak szalmaláng volt és sikeretlen fecsérítés után maradt régi állapotjában — ne higyük hogy e' pestfiumei vasut is valami hasznót árasztandna honunkra, csak felkapták hogy ez lesz az üdvösség, ebből lesz áldás boldogság 'sat. soha sem lesz büz ebből semmi. Emelkett egy pár lelkes szózat az ügy mellett, de a' gyér számu közgyűlés kimondá a' maradjont. A' megyei szerkezet rendszeresítése 's különösen a' választási kihágások eltávolítása szinte pium desideriuma volt választmányunknak — de játsani ismét nem akart, bár a' nyereséget ohajtá. A' titkos szavazás t. i. egészen kimaradt a' javaslatból. M. tb. érinté ezt mint egyedüli eszközt a' corteskedések akadályozására. H. 's még néhányan melegen pártolák. Ellenkező részről azonban az hozatott fel, hogy a' titkos szavazás demoralizál (?) mert a' corteskedőnek pénzét elfogadván szavát adá a' választó 's megcsalhatja — ellenkezőben szavazván; ki pedig csal — 'sat. Meglepő új argumentum! válaszoltatott ugyan reá, hogy midőn a' választó zavát nem tartja, lelkiüsmérete szerint szavaz (mintha bünöz ez volna a' czél!) és a' pénzzel reá kényszerített bün sulyától (hogy meggyőződését tán eladta?) menekszik 's hogy okosan nem lehet corteskedés titkos szavazás mellett — az eredményről semmi biztosíték nem lévén. De mind hiában — a' titkos szavazás demoralizál — 's az általános buvódsi körülményink közt a' titkos szavazást nem pártolhatom — győztek 's a' szerkezet megmaradt. Az esztergami és egri érsekek főispánsága szó nélkül hagyatott 'sat. Végre egy kellemetlen tárgy hozatott szönyegre, melly bár ne történt volna, de Magyarország pillanatai drágák 's mi reá értünk követeink elsőségéről vitatkozni, miglen elnök első alispánunk ügyesen ketté vágá a' disputát 's ajánlá közbenjárását e' szerencsétlen ügyben 's a' KK. szivesen elfogadták ezt — biztos reményében annak, hogy közszerelelő alispánunk tapintatának sikerülend az egyesítés eszközése. H. K. I.

Bácsbodrogi követutasítás. Tegnapelőtt főispáni elnöklet alatt bevén kezdetét követutasító közgyűlésünk, a' nem kis számu gyűtekezett mérsékelt cortesesi tustület is tarkítá, mellynek rendeltetése volt, az adómentesség, ösiség, — mint mondatott: alkotványunk legszentebb két ereklyéinek föntartásaért, ha szükség, bajnoki voksal is harezolni; — ki azonban Bácsmegeye szelid KK. és Rdeit ismeri, ezen országos fontosságú események között sem félhete nyers erő használatától,

mert nálunk még az átalakulási kor közügyei sem érdekelnek sokat, kik az értelmiség díszes körében hasznosan vitázhatnának, 's valóban fájdalommal kénytelenítetem megvallani, miként sok jeles tehetségű 's nagytekintélyű bíránk hijányoztak azon sorból, honét sikra lépni kellett vala. Az országgyűlést hirdető k. k. leirat felolvasatása után, az utasítási tervet dolgozta két választmány javaslat, ott hol különböző vélemény változtatást hozta egymás ellenébe, fölváltva került szönyegre; 1ső pont az ősi szokás szentes megtartásával az üdvözleti tisztelgéseket, szabja kötelezőségiül. 2) Az 1ső rész 9ik és az 1741ik évi 8ik 's ebben idézett cikkek szigorúsága szerint sarkalatos törvényink olly hön olly buzgón föntartatni meghagyatnak, hogy ezekről még akkor se emelthessék szó, ha az érlelő idő alkalmi módosítást kívánna. 3) Az előleges sérelmek orvosoltatása, 's kivánatok teljesítése hatályosan sürgettetni rendeltetik; hogy így az innét támogatott keserű emlékezetek szünjenek meg. 4) A' közadót tárgyában az 1715: 8. czikk szabályi utasításul szolgálván, követink figyelmeztetnek, miként se a' legközelebbi országgyűlésen határozatott öszvegnél löbbet, se a' hongyülésnek alkotványilag biztosított rendszeres tartása határidőjén tul semmi esetre ne ajánljanak, ezt is törvényes ovás mellett. 5) A' vallási surlódások kelemetlenségei kiküldése végett a' mult országgyűlésen mind a' két táblán keresztül jutott fölterjesztésre sürgettesék a' k. leirat, ugyszinte a' g. n. e. hitűek neheztelt panaszuk orvosoltatása tárgyában felküldött törvényczikk létesítése szorgalmaztassék. 6) A' magyar koronához tartozó részek visszakapcsolatását illetőleg követink szólaljanak föl, hogy anyaországunktól elszakasztott tartományokban ő fölsége fejdelmi befolyását hatalmasan kiterjesztvén, a' magyar korona jogigényit teljesülésbe hozni méltóztassék. 7) Ő fölsége hív magyarjai közé választandó fejedelmi lakása iránt a' nemzet forró ohajtása kijelentésével kéressék meg. 8) A' papirospénzért kormányilag sürgethetendő kezeskedés semmi szín alatt ne vállaltassék el. 9) A' magyar nyelv diplomatikai állásra emeltvén az 1840. évi 6. czikk oda terjesztessék ki, hogy nemcsak az ország határin belüli tisztí levelezések egyedül magyarul intéztesse-nek, hanem Horvátország is lehető legrövidebb határidő alatt hivatali esetekben magyarul levelezzen, az iskolákban pedig a' magyar nyelv a' tanulmányi szakokra általánosan terjesztessék ki. 10) A' Ludovicea (katon. akademia) miatt hosszas párbeszéd keletkezvén utasításul adatott hogy annak kinyitása czélszerűleg szorgalmaztassék, megemlítettvén, hogy abban a' katonai szaktudományok közül minél többnek magyar nyelven előadatása kívántassék, egyébiránt ha minden tudomány magyar nyelven taníthatása nem eszközölhető, e' részleti akadályért az egész üdvös intézet ne áldoztassék föl. [Folyt. köv.]

Sárosból majus 3kán tisztújítási utóhang o k April 28án a' tisztújítási jegyzőkönyv hitelesítése után főkörmányzónk kinevezésétől függő hivatalokat betölteni akarván, legelőször is két tiszteletbeli sz. bírót nevezett. Mire a' KK. és RR. egy része illy kinevezést világos törvényekkel — mellyek szerint a' magyar nemes szabadon választja bírát — megegyeztetni nem tudván, ezen kinevezésnek ellenmondott, állítván: miként, ha ezt a' főispán megteszi, ez első lépése lesz a' zsarnokságra; előhozatott továbbá, hogy szolgabírának száma hattal szaporodott meg 's megyénkben már 18 szolgabíró létezik, minek tehát a' tiszteletbeli szolgabírák? tán azért, hogy nem a' mennyiséget, de a' minőséget tekintjük? Így folyván a' tanácskozások, miután a' m. főispán a' tiszt. szolgabírák kinevezését, többség által elhatározottnak kimondá, a' kinevezést ellenző rész magát világos majoritásban hívén: ezen kimondás után ott hagyá a' teromet. Így tehát a' szolgabírák kinevezetvén, szóba hozatott: miczoda cselekvési hatósággal ruháztassanak fel? minek következtében egy k. tan. előadá: hogy csak festett bábokként nem tekinthetők, ha kinevezettek, szükség hogy olly hatáskörrel birjanak mint a' többi szolgabíró. Erre azonban megfelelték, miként ezen elv nem áll, mert látjuk hogy ő fels. is igen gyakran olly tanácsosokat nevez, kiktől soha sem kér tanácsot. A' határtalan a' ctivitas azonban megállapított, daczára némelly ellenmondásoknak, mellyek ugyanazon többség által, még a' jegyzőkönyvbé sem vétettek. April 29én hitelesítették az időközben tartatott kisebb gyűlések jegyzőkönyveit, mellyek sorában mindenkinek feltűnt, a' tisztújítást épen megelőzte april 21ki kisebbgyűlésnek jegyzőkönyve, mellyben a' jelenlevők nevei, mi különben nálunk szokásban van, nem foglaltattak. Ama jegyző-

könyv tartalmából azt értettük: hogy azon kisebb gyűlésben a' szavazó nemesség lajstroma megállapított; és ez felvilágosítá megütkezésünket, mellyszerint eddigi 700 szavazó nemesség helyett most közel egy ezer vett részt a' tisztújításban; P. F. bíránk ugyanis előadá, mikint ő helyben lakván, hitelesen állíthatja, hogy azon kisebb gyűlés határideje sem itt Eperjesen lakó nemességgel tudatva nem volt, sem a' megyeház kapujára nem függesztetett ki, 's abban csak némelly kiszemelt tisztviselők vettek részt, minek olly nyomdékú tárgyban, mint a' szavazó nemesség öszszeszerátása, nem kell vala így történnie — ő maga is csak véletlenül jövé a' megye házába, tudta meg, hogy kisebb gyűlés tartatik. A' volt főjegyző azzal mentegeté magát, hogy a' jelenlevők névsora feledékből maradt ki a' jegyzőkönyvből; az első alispán pedig azt állítá: hogy ő azon kisebb gyűlésnek mind tudatását, mind a' megyeház kapujára kitézetését meghagyá az illetőknek, nem tehetvén arról, hogy ezek mind elmaradtak. Aggodalmunk azonban csak azért sincs elosztatva, hogy mindezek épen egyszerre 's ez alkalommal történtek. Elhatározatott tehát, hogy jövő évben illy nemesi lajstrom a' közgyűlésen szerkesztessék — továbbá egy választmány rendeltetett, melly kiszemelvén a' kétes nemeseket, azokat a' közgyűlésnek terjessze elő, az igazi kétségesek az ügyési hivatal által legitimatorius pörbő idéztetendők. Ez ülésben értésünkre esett az is, hogy bizonyos párthoz tartozó özvegyek különkülön név alatt kétszer sőt háromszor is szavaztak. Ezután átmentünk a' már küldöttségileg kidolgozott országgyűlési utasítás pontjaira. Ezekről sem irhatok kielégítő eredményt; reményink, mellyekről f. évi Jelenkor 21dik számában tettem említést, füstbe mentek; a' küldöttség munkálata helyben hagyatott — utasításunktól a' korszerűség eszméje távol van, misem pártoltatott, mi a' nemességet csak legkevésbé is terhelné. Az országos tárgyak körüli vitatkozások 4 napig tartottak, az ellenzék egész elszántsággal igyekezett, de minden lépten nyomon bukkolt. Utasításunk egyik pontjában előkerült kereskedésünk nyomasztó helyzete is, 's ennek következtében egy bankfelállítás kívánata. Tanácskozások folytában a' bankról soknak rossz fogalma lévén P. F. tb. azt jegyzé meg: hogy ez nem ollyan bank millyet itt Eperjesen mindennap láthatni, hanem nemzeti bank 's a' t. A' m. főispán a' magyar bank felállítását monarch. viszonyoknál fogva létesíthetlenné tartá, de a' bécsit monarchiának neveztetni akarta; a' német vámszövetséggel közlekedést pártolta, a' vaspályákat azonban még ez idő szerint felállítatni nem kívánta. Mire ismét P. F. azt válaszolá: mivel mindennemű adótól rettegünk, 's azért kivetés útján nehezen érhetni sikort, azért a' vasut létesítésére egy más forrást ajánl, azt t. i. hogy miután a' szerencsejátékokat, szigorú törvényink daczára sem törölhetjük el 's a' szenvedély irántok olly nagy, hogy ezeket alattomosan, rejtekekben, barlangokban üzik; ennél fogva ezek több status példájára bérlettesenek ki 's az innen bejövő pénzmennyiség vaspályák építésére fordíttassék. Az indítvány vita alá bocsátatván, csak kevésben mult hogy az ironiában valóság nem lön. Az országgyűlési utasítás bevezetével, következett a' követválasztás, mellyről irhatom 1) hogy P. F. illy utasítás mellett jó eleve lemondott a' követ-ségrül; 2) hogy Piller László bíránk és Semsey Albert főszbiránk választattak majus 4én követeül.

Szerbia.

[Mozgalmak és készülétek az új választáshoz.] A' Belgrádba nevezett új pasa Hafiz maj. 7én érkezett Zimonyba gőzhajón, 's onnan algudurrogások közt szállították Belgrádba. Elébe ment a' még ott volt Kiamil pasa, a' török őrsereg 's tisztviselők, de a' szerb kormány részéről senki sem fogadta. Sándor hg. is visszatért maj. 1én Belgrádba a' kerületekből, mellyeket hosszás időig 's mindenütt a' néptől szives örömmel, de nem valami nagy lelkesüléssel fogadtatva, utazott be. Az új választás okvetlen megtörténendésének híre nagy mozgásba hozá az egész tartományt, különféle pártok alakultak a' választás tárgya iránt, 's ezekről még többféle hírek szállongnak és terjesztetnek sajtó útján. Hogy a' Belgrádban megjelenő szerb lap kizárólag Sándor mellett harczol, az igen természetes; ha azonban az orosz megengedi a' szultán azon kívánatát, miszerint az Obrenovics-család a' választásból egészen zárassék ki: ugy Sándor bizonyos lehet továbbí uralkodása iránt. Különös tünemény mégis, hogy Kragujevacban serényen töltéseket készítenek 's a' fegyveres népet gyakoroltatják. A' szerbek rendkívül boszankodnak, hogy az új választást orosz biztos szeméi előtt kellend megtenniök, mi valóban szomorú dolog még szomszédokra nézve is.

Spanyolország.

[Cortestanácsi ülések. Az özvegy királyné névnapja. Könyvfoglalás.] A cortes folyvást a választási törvényekről tárgyal. A tanácsban maga a tervező választmány oda nyilatkozott, hogy az indítványozott választási törvény azon pontját, mely Franciaországról nem igen kedvezőleg nyilatkozik, kihagyatni ohajtják; e szerint tehát nem leendő Franciaországnak újabb nehezítésre oka a spanyol kormány ellen. — April. 27-ikén Krisztina özvegy királyné névnapját fényesen ünneplék Madridban; a királyné délután gyalog jelent meg a Pradoban. — A kormány nem rég „Pápák története” című könyvet koboztatott el, mivel papi vizsgálat nélkül adaték sajtó alá. — Barcelonában „Joven Espanol” (Fiatall Spanyolország) című új hírlapot szándék megindítani. — A ministerség már beadá lemondását, Espartero azonban csak akkor fogja azt elfogadni, midőn újat sikerülend összeállítania. —

Anglia.

[Peel nyilatkozata a spanyol királyné férjválasztásáról. Udvari hírek.] Az alsóházban maj. 5-én Shiel ki csak néhány nap előtt tért vissza Olaszországból, kérdést intézett a miniszterelnökhez, mely a spanyol nemzetet tárgyalja, s melybe a francziák királya már avatkozott is, ámbár annak eldöntése egyedül csak magát a spanyol nemzetet illetheti. Lajos Fülöp ugyanis makacsul ragaszkodott azon elvhez, hogy Izabella ki-

rályné csupán Bourbon családból származó lehet választson férjéül. Shiel tehát tudni ohajtá, hogy kapott e a ministerség e tekintetben jelentést a franczia kormánytól. Peel e főlészólatra azt válaszolá, hogy hivatalos tudósítást ez ügyben a franczia kormánytól nem kapott ugyan, de azért mégis mondhat annyit, mikép az angol ministerség egyedül csak a spanyol cortest és királynét tartja e kérdés eldöntésére jogosultnak. — Fox azon indítványát, mely szerint a repealt Irlandban elnyomatni ohajtá, önként visszavoná, azon megjegyzéssel, hogy csak akkor fogja azt ismét előterjeszteni, midőn O'Connell maga is jelen leend az alsóházban. E nyilatkozatot kacajjal fogadá a ház, minthogy O'Connell alkalmasint nem fog ott többé helyet foglalni. — Sussex hg. temetése mintegy 8 ezer ember jelenlétiben nagy ünnepélylyel ment véghez. Özvegyével azonnal tudatá a királyné, hogy szállását Kensington palotában ezentul is megtarthatja. — A királyné s harmadszülött gyermeke oly kedvező egészségek örvendnek, hogy az orvosi hírlemények kiadása már megszűnt. — A lahorei maharadzsa, Schir-Singh, igen gazdag ajándékot küldte Viktoria királynénak, a khinai császár ugyanakkor érkezett ajándékai azonban még jóval gazdagabbak. Becesb részei ez utóbbi küldemények: egy arany nyoszolya, 2 gyémántfüllengő (ezeket 20 ezer pfgó frtra bűcsülik), egy ládika gyémántokkal rakva, egy nagy kendő, mely himzésben Khina egész állatországát mutatja, s 14 szekéreny kelméssel, mik közt oly neme is találtak a se-

lyemszövetnek, mely eddig egész Európában ismeretlen volt. —

Francziaország.

[Napoleon halálnapjának gyászünnepélye. Szerencsétlenség a párisi bástyák építésénél.] Majus 5-én 21-ik éve telt el, hogy Napoleon kiadá lelkét. Hamvainak átszállítása óta a hadastyánok (invalidusok) templomában gyászmisét szoktak tartani; most azonban, mivel emléken dolgoznak, ott nem lehetett azt szolgáltatni, s így Paris 12 főtemplomában mondaték el a gyászmise. A Napoleon-választmány tagjai, mind olly bajnokok, kik Napoleon zászlai alatt harcoltak, példás buzgalommal vettek részt a gyásztisztelgésben, s utóbb a Vendome térre seregettek; az oszlopot azonban nem volt szabad virágfüzérékkel díszíteni, mert Guizot elég gyöngé volt ezt megtiltani. — A párisi bástyák egyikénél a föld, ásás közben leszakadván 11 napszámot halálra sújtott. — A király névnapján minden választásban csupán saját törekvéséről és sikeréről szöla, holott tulajdonképp a kamrákat s felelős ministerséget kellett volna említenie. Lherbette a követkamrában alkotványnyal ellenkezőnek mondá e modort, de a ministeri padokról azonnal lerivalgották őt, az ellenzék pedig hallgatott, mert a követek jobbadán csak azért választatják meg magokat, hogy rokonik számára valami kis hasznocskát csikarhassanak a kormánytól, most pedig, e czélt már elérvén, hazasietnek, hogy gazdaságuk után láthassanak, tudván, miszerint a gazda szemei hizlalják a marhát. —

É R T E S I T Ó.

Gőzhajók járása.

Indul: **Pestről Pozsonyba s Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 8 órakor minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. — **Bécsből Pozsonyba s Pestre** szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és csütörtökön egy rakhajó. — **Pestről Zimony s Orsova** felé majus elejétől october végeig, hajnalkor hetenkint kétszer (vasárnap és csütörtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, majus 24-kétől fogva **Mohács és Eszék** felé minden pénteken egy atasi gőzös; végre **Zimony és Drenkova** felé minden vasárnap és csütörtökön, az aludnára mindenkor regg. 4 órakor. E fölött **Pozsony és Bécs** közt mindennap megfordul **Bécs** nevű gőzös az országgyűlési t. cz. tagok nagyobb kényelme végett s indul **Pozsonyba** regg. 6 órakor, **Bécsből Pozsonyba** ugyanazon nap délut. 4 órakor. Minden akadály s alkalmatlanság elhárítása végett minden t. cz. utas kéréstik elindulás előtti napon pogyásának átvevési nyugtatvány mellett a gőzhajó-hivatalban átadására. —

Érkezik: **Pestről Bécsbe** s viszont mindennap; **Orsova és Zimonyból Pestre** minden vasárnap és csütörtökön.

SCHEURER LAJOS

ajánlja festékkereskedését, mindennemű rajzoló és festő, lack, olaj-firnájsz, minden bel- és külföldi festék s ezekhez szükséges eszközökkel.

Pesten Granátos-utczában a Vármegyeház irányában.

Juhtenyésztőkhez.

Alázatosan alulírott ezennel jelentem, hogy hideg gyapjamosos szeremet, titkos készületek által, annyira tökélyesbítém, miszerint egy mázsával háromszor több juhott hófehérre moshatni, mire az eddigi meleg mosószerből két mázsa kívántatott meg. Mivel pedig a hideg mosószer is olly áron adom, mint ezelőtt a meleg, tehát már az előbbinek megvásárlásánál is 100 pctnyi tiszta nyereséggel ajánlkozok, mi véleményem szerint legnagyobb mértékben érdemi meg a tiszt. juhtenyésztők kitűnő figyelmét. Ezen mosószerrel egyszersmind körülményes leírás adatik, hogy mikép kell azt fölolvasztani, s azután vele legnagyobb mennyiségű juhokat is mosni. Petri B. gazd. tan. ur, s birtokosa a therisienfeldi valódi spanyol juhnyájának Ausztriában, többször vizsgálta meg hideg mosószeremet, s főnebbi eredményhez jutott. Szintugy hazánkban is több köztiszteletű juhtenyésztő kísérté azt már meg, s a főnebbi eredményt hitelesen bizonyították. Pest majus. 1843. P r e y s z J. A. gyógyfűárus, leopoldvárosi 3 koronautczában, 270 sz. a.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Kassa városában f. évi június 21. tartandó nyilvános árverés útján a kávéház és a Verestorony alatt levő boltok, nemkülönbén a 13 szemlye sütőboltokká a városháznál, katonai igazgató, és Szapáryféle háznál levő pinceszék — a Lőcsei háznál levő alkalmatlanságok —

a városház udvarán, a főtiszt. káptalan és Angyalfele házak mellett, nemkülönbén az alsó-külvárosban a kórház mellett folyó pataktól a temetőig, és Koppfyféle majorig, valamint a vám mellett, és az új-városban a Rubsiféle ház mellett — s a felső és középső külvárosokban gyűjtendő trágya-szedési jog 3 esztendőre ujonan haszonbérbe adandók — mellyre a bérleni kívánók a szükséges bánatpénzzel ellátva Kassa városa tanács házához meghivatnak, hol az árverési feltételek is előre megtekinthetők. —

F. é. július 13. sz. kir. Kassa városában tartandó nyilvános árverés útján a Berli jóság — sz. istváni malom, vadászati és madarászati jog — a fekete sasnál levő kovács-műhely, nemkülönbén a köszörű malom és a kálló — haszonbérbe adatnak, mellyre minden bérleni kívánók az illó bánatpénzzel ellátva meghivatnak — az árverés a tanács háznál fog tartatni, hol az árverési feltételek is előlegesen megtekinthetők.

F. é. július 26. sz. kir. Kassa városában tartandó nyilvános árverés útján a pálinkaméretési jog, fekete sas, zöld ág cz. vendégfogadók, „Grif, 3 rózsza és nyul” cz. korcsma, nemkülönbén az alsó malomi korcsma és a város mulatókertje fürdőházzal együtt, haszonbérbe fognak adatni, mellyre árverésre a bérleni kívánók illó bánatpénzzel ellátva meghivatnak, az árverés a tanács háznál tartatik, hol a feltételeket is előlegesen meg lehet tekinteni. — 1—3.

Építési árverés.

A. nm. udv. kam. f. é. mart. 29-ki, 10669. számú magas rendeleténél fogva ezennel közhírré tétetik, hogy az 1843. év folytában Szolnok mellett a Tiszán át építendő oszlophidra szükséges faragott kő, oltatlan mész és építőhomok szállítása, továbbá az ezen hidépítésre megkivántató kőműves, és és kovácsmunka árverés útján azon vállalkozóknak fog átengedtetni, kik az alábbi mennyiségű faragott követ, valamint meszet és homokot jó és hibátlan minőségben szolgáltatni, vagy kik az alább megnevezendő munkákat jól és az árverési feltételekben közelebbről kijelölt idő alatt a legkisebb díjért végezni ajánlkozandnak.

Ez okból mindazon kőfaragók, kőbánya-tulajdonosok, meszégézők és szállítási vállalkozók, továbbá mindazon kőműves, és és kovács-mesterek, kik az érintett követ, meszet és homokot Szolnokra szállítani, vagy a nevezett munkákat felvállalni hajlandók, és az alább kitétt öt pctnyi bánatpénzi mennyiségeket az árverés előtt letenni képesek, f. 1843-ki jun. 15-ő napjára az árverésre. Budára az orsz. építési főig. hivatalosak.

Az illető bánatpénzek követték. p. p.: a) A faragott kővek szállítására 308 ft. b) A mész szállítására 51 ft. c) A homok szállítására 6 ft. d) A kőművesmunkára 72 ft. e) Az ácsmunkára 331 ft. f) A kovácsmunkára 112 ft., melly bánatpénzek az árverés után azonnal visszadatni, a vállalkozóknak pedig leteendő 10 pctnyi biztosítékjokba betudatni fognak, melly biztosítékek azonban a szerződések fensőbb helyen történt ratificatioji után kamatozható statuspapirosokkal vagy házakra s fekvő vagyonra törvényes alakú betáblázási oklevelekkel kiválthatók lenendek.

A szállítandó faragott kőanyag 5082 köblábnyi, egyenkint 4 1/2 és 7—8 köbláb s öt oldalon tisztára faragott kockakövekből továbbá 66—lábnyi 6 uj vastagságú kemény fődő kölemezekből álland.

A szállítandó oltatlan mész mennyisége tesz 850 pozs. mérőt Homok 7200 köbláb kivántatik.

A kőműves munka áll: a) 135 öl 3 láb 7 uj téglafal elkészítéséből.

b) 5082 köbláb faragott kő elrakásából.

c) 66 [ ] láb fődő rakásából. Az ácsmunka áll: a) A két parti oszloprács elkészítéséből.

b) A parti oszlopok körüli gátok farészének kiállításából.

c) Az ujon állítandó oszlophid minden alsó és felső építvényei farészének elkészítéséből, felállításából és megerősítéséből.

A kovácsmunka áll: a) az előzők hegyeinek elkészítéséből, továbbá a) jégtörők felfegyverzéséből és csavaros rudaknak és 1/2 fontnyi vas szögeknek (öszv. 155 mázs. 39f.) kovácsolásából.

A szerződési feltételek az árverés napján fognak közhírré tétetni, s azok, valamint a fiscalis díjak minden vállalkozó által Budán az országos építési főigazgatóságnál megtekinthetők.

Egyébiránt a csődülők mihez tartására megjegyeztetik, hogy ha a megállapodási díjak a fiscalis díjakon alul leendnek, későbbi ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Buda, martius 8-án 1843. Az országos építési főigazgatóság.

Hirdetés. A. nm. m. kir. udv. kamra rendeletéből közhírré tétetik, hogy f. é. június 15-őjén az ó budai kir. kamr. praefectoralis írószobában köv. k. haszonvételek october 1-jétől és illetőleg november 1-jétől kezdve, követ. 3 évre nyilvános árverés útján ismét haszonbérbe adatnak.

a) Az uradal. vendégfogadó és mézsárszék Zebegényben, a hozzátartozó 3 hold szántófölddel, 1/4 hold kenderfölddel és egy kis réttel.

b) A kis marosi urodalmi vendégfogadó, a hozzátartozó földekkel, jelesen mintegy 3 hold szántófölddel, mintegy 6 hold réttel és házi kerttel.

c) A tótfalu s vendégfogadó és mézsárszék 16 hold szigeti földdel.

d) Monostor helységében a bormérési és mézsárszék jog 3 3/4 hold szántófölddel.

e) Zsámbék korona városi vásár jövedelem.

f) A nagymarosi sör- és pálinkaház, továbbá a tégláregőház.

g) Szinte Nagymaroson az urodalmi kalmárbolt, három szobából, konyhából álló lakkkal, istállóval és kerttel.

h) A Visegrád és Nagymaros közötti rétvám.

i) Visegrádon a lepencepataki völgyön levő ugynevezett martonféle kert.

k) O-Budán az ugynevezett régi sörház, Hoffmannböck és Neumann ház.

Bérleni szándékozók a fentit helyen és napon délelőtt a szokott 10 órási órákon a megkivántató bánatpénzzel, biztosítékkal, s egyéb szabályszerinti megkivántatósággal jelenjenek meg. A haszonbér föltételei az említett hivatalosoknál korábban is megtekinthetnek. Későbbi ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. — 2—3.

Jövő pesti medardnapi vásár alkalmakor f. e. maj. 30-tól fogva jun. 4-éig mélt gr. Hunyady Józ. juhnyájából mintegy 80 db kos eladás végett a m. gazd. egyesületnek az üllői utczában fekvő közelkén lesz kiállítva. — 2—3.